

БУДЬТЕ ЗДОРОВЫ! НА ZDRAVJE!

TANJA ANDDER IN JANJA URBAS

Ob vstopu v novo leto, rojstnih dnevih in podobnih priložnostih si najprej zaželimo krepkega zdravja. Naj se je ta svet še tako spremenil, zdravje ostaja najpomembnejša vrednota v vseh časih. Letos mu bomo posvetili pozornost tudi v naši rubriki.

Zdravja = **здоровье** (zdarofje) si zaželimo večkrat na dan, v ruščini in slovenščini, čeprav se tega morda ne zavedamo – je namreč v korenenu pozdrava **здравствуй(те)!** (zdrastvujt^{sje}e) = pozdravljen(i)! V starih časih so si zdravja zaželeli tudi ob slovesu, in sicer z besedno zvezo **будьте здоровы!** (budt^{sje}e zdarovy) = bodite zdravi, ki se je danes obdržala predvsem kot odgovor na sogovornikovo kihanje. To je namreč lahko znak bolezni, zato izrečemo »na zdravje!« = **будьте здоровы!** – če sogovornika vikamo oziroma **будь здоров!** (bud^z zdarof) za tikanje moškega in **будь здорова!** (bud^z zdarova) za tikanje ženske. Ob dvignjenih čašah pa kot zdravico vzkliknemo **за здоровье!** (za zdarofje).

V zakladnici ruskih narodnih modrosti je z zdravjem povezanih veliko pregovorov in izrekov. Pisatelj in etnograf Vladimir Ivanovič Dalj = **Владимир Иванович Даль** (1801–1872) je v

19. stoletju s sistematičnim zbiranjem in beleženjem ljudskega gradiva, ki ga je objavil v delu *Pregovori ruskega naroda*, času iztrgal ljudske modrosti, ki so zanimive še danes. Poglejmo si jih nekaj.

Тот здоровья не знает, кто болен не бывает. (tot zdarofja ni znajit kto bolen ni byvajet) = **Zdravja ne pozna, kdor ni bil bolan.**

Кроме смерти, от всего вылечишься. (krome smertsi at fsivo vyličišsia) = **Razen smrti se od vsega pozdraviš.**

Ешь вполсыта, пей вполпьяна, проживёшь век до полна. (ješ fpolsyta pej fpolpjina praživioš vek dapaľna) = **Ne najej se do sitega, ne napij se do pijanega, pa boš preživel vek do kraja.**

Здоровье дороже денег. Здоров буду — и денег добуду. (zdarofje darože d^zeniġ zdarof budu i d^zeniġ dabudu) = **Zdravje je dražje od denarja. Zdrav bil, denarce dobil.**

Na zdravje!

In kako ohraniti krepko zdravje? Ruska ljudska modrost nam tudi tu ponuja nekaj nasvetov, na primer: **Держи голову в холоде, живот в голоде, а ноги в тепле!** (d^zerži golavu f holad^ze, život f golad^ze, a nogi f t^zipl^e) = **Drži glavo na hladnem, trebuh v lakoti, noge pa na toplem!** Še več praktičnih nasvetov ruske ljudske medicine vam bomo predstavili naslednjič. Do takrat pa: будьте здоровы, ostanite zdravi!

Zanimivo in uporabno: nekatere slovenske besede, ki vsebujejo koren »zdrav«, imajo v ruščini povsem različen koren, npr: »pozdrav«, rus. привет (priiviet), »zdravnik«, rus. врач (vrač), »zdravilo«, rus. лекарство (likarstva).

Vir slike: <https://yhoo.it/2DGNrVf>.